

Pirtûka Daniêlê - Hejmar Şanzdeh

Alama

Jeff Pippenger

2023-12-11

Nambo twatandika kusakula kitabo kya butatu kya Daniele, tutelekesheko okulowooza ku bubonero obumu obw'obunnabbi obuyinza okutuyamba okutegeera ekitabo ekyo mu bujjuvu obusingawo. Daniele, Kananiya, Misayeri ne Azaliya bakozesebwa Omwoyo Omutukuvu okukiikirira obubonero obw'enjawulo obw'obunnabbi, ng'okusinziira ku mbeera mwe bakozesebwa. Mu kitabo ekisooka, bakiikirirwa ng'abasa b'enjawulo bana, awatali kwawula wakati waabwe, okutuusa ku nkomerero y'ekitabo, Daniele lwe yategeezebwa ng'alina ekitabo eky'“okutegeera okwolesebwa kwonna n'ebirooto.”

Aba bana bane, Mungu akawapa maarifa na ustadi katika elimu yote na hekima; naye Danieli alikuwa na ufahamu katika maono yote na ndoto. Danieli 1:17.

Mu kapitul ya ntete, lokola elembo ya “minei,” bazali komonisa bato ya Nzambe na mikolo ya nsuka na mokili mobimba. “Minei” ezali elembo oyo emonisaka mokili mobimba, mpe baprofeta nyonso bazali koloba mpo na mikolo ya nsuka. Bato minei ya lokumu na kapitul ya ntete bazali komonisa bato ya Nzambe ya mikolo ya nsuka, mpe na molongo ya zomi na nsambo bokeseni esalemi mpo na mbala ya liboso kati na Daniele mpe bato misato ya lokumu, oyo emonisaka elembo ya “lisangani ya misato-na-moko.”

“Batatu-pe-mosi” kimanyinu kena kumonanaka mbala na mbala na kati ya Liloba lya kupemama. Kena kumonisa solo mingi, bilandana na ntoto ya malembe. Kena kumonisa disolo ya bansangu ya baanzelu batatu, yina bandaka na “ntangu ya nsuka” na mvula 1798, mpe yina kesukaka na nsuka ya ntangu ya probasio. Nsangu nyonso tatu vandaka kumonisama na kati ya mouvement ya anzelu ya ntete, mpe mouvement yango kelandama na anzelu ya iya ya Emoniseli 18; yo yina, kimvuka ya batatu-pe-mosi.

Mibainə mənğəiŋ xaa, a naaŋ Millerite history-də təŋ first angel's message ji pəisəŋ-sə wuxùmù aa number one, mi naaŋ movement ji third angel's message aa number three nì kàaŋ-kàaŋ mi pəisəŋ-sə wuxùmù aa represent kàaŋ-kàaŋ. A kàaŋ, “three-and-one combination” aa mi “one-and-three combination” ji kù represent kàaŋ-kàaŋ. Symbolic “three-one combination” aa symbol ji təŋ kàaŋ, one aa three ji mbele yaŋ pìsə, mi three aa one ji mbele yaŋ pìsə. Nebuchadnezzar aa furnace-də, Daniel aa chapter three-də, tì first see the three worthies, mi aa pìsə fourth yìiŋ the Son of God kàaŋ.

Na ava valumea ū tangata, ko Sataraka, ko Mesaka, mo Apeteniko, ne tō hifo, kua saisai, ki loto i te ogaumu afi vela malosi. Kae ne poi te tupu ko Nepukanesa, kae tu fakavave aka, kae faipati, kae fai atu ki ana fesoasoani, “E lē se toko tolu ea tagata ne tatou lī atu, kua saisai, ki loto i te afi?” Kae tali atu latou, kae fai atu ki te tupu, “E tonu, te tupu e.” Kae tali atu a ia, kae fai mai, “Kiloke, e iloa ne au a tagata e toko fā, kua se saisai, e sasale i loto i te afi, kae e seai se

logo'mae i a latou; kae ko te foliga o te tokotasi lona fā e pelā mo te Tama a te Atua.” Tanielu 3:23–25.

Kapachila kakwesu, kuli chuma cha Bulesa chakwoloka nechiwama sana, pamo ne cishinka ca kale ca bwino, ico cingatutebesha ico Daniel tabulwikipo mu mulimo wa kupepa icimpashanya ca golide mu cipande ca butatu; lelo umulandu umo uwa buprofeti wakuti, nga Daniel ali pa kulipo, nga alononshishe icimanyikwilo ca buprofeti ica kulunduluka kwa butatu-na-umo mu cikono ca mulilo. Kuli Gideon, cali ni Gideon ne fibumba fyakwe fitatu ifya bantu umwanda umo. Kristu lyonse lyonse ali ne basambi batatu.

Na baada ya siku sita Yesu akawatwaa Petro, Yakobo, na Yohana ndugu yake, akawapandisha juu mlimani mrefu faraghani, akageuka sura mbele yao; na uso wake ukang'aa kama jua, na mavazi yake yakawa meupe kama nuru. Mathayo 17:1, 2.

Kimoja-na-tatu, au tatu-na-moja; ni ishara ileile, kwa maana vyote vinawakilisha sehemu fulani ya unabii wa siku za mwisho, na siku za mwisho ni siku za hukumu. Siku za hukumu zilianza mwaka wa 1798, pamoja na tangazo kwamba hukumu ya uchunguzi ingeanza Oktoba 22, 1844. Nazo siku za hukumu huendelea hadi muda wa rehema wa wanadamu uanze kufungwa katika sheria ya Jumapili inayokuja upesi, huku hukumu za utekelezaji za Mungu zikianza na kuongezeka hatua kwa hatua mpaka muda wa rehema ufunge kabisa na mapigo saba ya mwisho yatokee. Katika tanuru ya Nebukadneza, wale watu watatu hodari, ambao baadaye waliunganishwa na Kristo, wanawakilisha bendera. Katika kuwekwa wakfu kwa sanamu ya dhahabu, mataifa yote yaliyounda ufalme wa Nebukadneza yalikuwapo.

Bwe akatunganaki ensaini ku mahanga agali hare, kandi alibaswiha okuhika kuruga aha mpero y'ensi: kandi, reeba, balija n'obwangu bwangu. Isaaya 5:26.

Daniyêl'in esaretinin yetmiş yılı, fark edilmesi gereken bir başka temel simgedir ve esinlenmiş Söz'de tekrar tekrar bulunur. Yehoyakim'den Kiros'a kadar olan dönem, Daniyêl'in esaretinin gerçek yetmiş yılını temsil eder. İkinci Tarihler'de yetmiş yıl, ülkenin dinlenip Şabatlarını yaşayacağı dönemi temsil eder. Yeşaya yirmi üçte yetmiş yıl, 1798'den Pazar yasasına kadar Birleşik Devletler'in tarihini temsil eder; bunu yaparken aynı zamanda Cumhuriyetçiliğin boynuzunun ve gerçek Protestanlığın boynuzunun paralel tarihlerini de temsil eder. Kız Kardeş White, yetmiş yılı papalığın Karanlık Çağları olan bin iki yüz altmış yıllı uyumlu kılar.

“Umunsi wa none itorero ry’Imana rifise umwidegemvyo wo gushitsa burundu umugambi w’Imana wo gukiza uruvyaro rwazimiye. Mu binjana vyinshi, abantu b’Imana baracumukiwe mu mwidegemvyo wabo. Ubutumwa bwiza uko buri mu butungane bwabwo bwarabujijwe kwamamazwa, kandi ibihano bikomeye cane vyashikirizwa abubahuka kutumvira amabwirizwa y’abantu. Kubera ivyo, uruzabibu runini rw’Umwami rw’imigenzo n’inyifato myiza rwasangwa hafi ya rwose rutarimwemwo. Abantu baranyazwe umuco w’ijambo ry’Imana. Umwiza w’inyigisho z’ikinyoma n’imizirizo warateranye kugira ngo uzimanganye ubumenyi bw’idini ry’ukuri. Itorero ry’Imana ryo kw’isi, muri ico kiringo kirekire c’uguhamwa kutagira akagongwe, ryari mu bunyagano vy’ukuri nk’uko abana ba Isirayeli bari banyagiwe i Babuloni mu gihe c’ubunyagano.” Abavugishwa n’Abami, 714.

Heke t  were fam kirin ku heft  sal wek sembolek j  hezar   dused    st sal n Serdema Tar  tems l dikin, w  hing  nim neya “s  sal   n v”, an “ il   du meh”, an “dem, dem   par ekirina dem ” ya ku bi awayek  simbol k Serdema Tar  tems l dike, wate   sepandina heft  sal n simbol k fireh dike.

Mu kitabu kya Danieli, emyaka nsanvu gikumi n’ena gyategeezebwa ng’ekiseera okuva ku kuweebwa amaanyi eri obubaka obusooka okutuuka ku musango. Ekiseera ekyo kibaawo mu buli ntambula entukuvu ey’okuddaabiriza, era bwe kityo, emyaka egyo nsanvu gikumi n’ena gikiikirira ennyiriri endala ez’amazima ezitateeka maaso ku kintu eky’obudde, naye ezogerera ku kigendererwa ky’ekiseera ekyo. Ng’ekyokulabirako, ekiseera ky’emyaka nsanvu gikumi n’ena kikiikirirwa Malaki ng’ekiseera omubaka w’endagaano lw’anaaza batabani ba Leevi. Mwannyinaffe White yagatta okunaaza kwa Malaki okw’Abaleevi n’okunaaza kwa Kristo yeekaalu emirundi ebiri. Ekiseera ekyo kyennyini kye kiseera eky’okuteekebwako akabonero eky’abantu obukumi kikumi mu obukumi ana mu enkumi nnya. Era kye kiseera enkuba ey’oluvannyuma lweeyiwa mpolampola. Ekiseera kye kimu era kye kiseera eky’okukemebwa eky’ekifaananyi ky’ensolo, ekireeta akabonero k’ensolo. Ekiseera era kye “lunaku olw’okwetegekera” olw’obunnabbi, oluleeta etteeka lya Ssande, era lwe lumu “lunaku lwa Ssabiiti.” Ekiseera ekyo kirimu ebiseera eby’okusaasaana, n’ebiseera eby’okukunjaanya, byombi nga bintu bya “ebiseera musanvu.”

Daniel kum b kele la, Jehoiakim ye f lo ka kibaruw la sebenna hineya taamasiye. A ni masake fila minnu be taa a k fe la ce, a ye danjelaw saba la f lo ye, minnu be jesira ke ka taa sariyajuguya ma, ani minnu laban be yen de la. Cyrus ye Sunday law d ron te taamasiye ye; a fana ye “taamasiye” d onin ye kisiya la. Daniel ye saba-ni-kelen jagokecogo la j len d  ye, ani a fana ka ke Ala ka m gow ka ninnasigilen naaniy r ma taamasialij e dunja bee kan na. Daniel fana ye Eli taamasi kera kibarudola ye, ani a fana be John jigincogo jira Revelation kum b kele la. A fana ye olu taamasiye ye minnu be Ala ka tampere s r . T go “Daniel” k r  ye “Ala ka sariyakuntigi” walima “sariyajuguya ka Ala”; o de kosebe, a ye sariyajuguya taamasiye ye, ani Laodicea fana, bawo Laodicea k r  ye “m gow minnu sariyajugu be ke” walima “m gow minnu be sariyajuguya juk r  la”. Laodicea ka sariyajuguya laban be sigi f lo-f lo kan u ye hakilina min marafili kera Daniel kum b kele la, o bali la.

Nebukadneza ni kimenyetso cy’amahembe yombi ya Leta Zunze Ubumwe z’Amerika, ari ryo hembe rya Repubulikani n’iry’Abaporotesitanti b’ukuri, kandi ni na we kimenyetso cya Leta Zunze Ubumwe z’Amerika kuva mu ntangiriro yayo kugeza ku iherezo ryayo. Nitugerera kuri Daniyeli igice cya kane n’icya gatanu, tuzasanga Nebukadneza ahagarariye “igihe cy’imperuka” mu mwaka wa 1798, naho Belushazari agahagararira itegeko ryo ku Cyumweru. Nebukadneza yahindutse, ku iherezo ry’“ibihe birindwi” by’igihano, umutegetsi umeze nk’umwana w’intama wahindutse uwizera, ariko umuhungu we arangiriza avuga nk’ikiyoka, mbere gato y’irimbuka rye.

“Babuloniari azken agintariari, eta irudiz haren lehenari bezala, jainkozko Zaintzailearen epaia etorri zitzaion: ‘O errege, ... zuri esana zaizu; Erresuma zugandik aldendu da.’ Daniel 4:31.” Profetak eta Erregeak, 533.

Danyeli essuula emu ekiikirira ebyafaayo by'omukolo gw'Abamilleri okuva nga 11 Agusito 1840 okutuuka nga 22 Okitobba 1844. Era ekiikirira okuva nga 11 Ssebutemba 2001 okutuuka ku tteeka lya Ssande. Era ekiikirira obubaka bw'omuggelo ow'olubereberye ku buggelo abasatu, nabwo obukiikirira akabonero ak'okubiri ak'obunnabbi ak'ebyafaayo bya Amerika okuva mu 1798 okutuuka ku tteeka lya Ssande.

Ahadi uwakilishi wa maana zaidi wa Danieli sura ya kwanza ni kwamba ndio jambo la kwanza kutajwa katika kitabu cha unabii kinachoundwa na kitabu cha Danieli na kitabu cha Ufunuo pamoja. Hilo ndilo la kwanza kati ya majaribu matatu ya kinabii ambayo mwanafunzi wa unabii anapaswa kuyamudu. Hicho ndicho kinachopaswa "kuliwa" ili kupita majaribu yanayofuata.

Li vir Writingsên Destpêkê de, wekî ku berê di van gotaran de zêdetir ji carekê hatiye gotin, Xwişka White di paragafekê de pêvajoya ceribandina sê-gavî ya di dîroka Mesîh de destnîşan dike, û dûv re di paragafê din de pêvajoya ceribandina sê-gavî ya di dîroka Milleriyan de destnîşan dike. Ew destnîşan dike ku yên ku di dema Mesîh de peyama Yûhenna red kirin, nikaribûn ji hînkirinên Îsa sûd werbigirin. Paragrafa paşîn ji bo kesê ku dixwaze bibîne, diyar dike ku ceribandina yekem ji bo Milleriyan William Miller bû, ku Xwişka White destnîşan dike ku ew hem bi Yûhenna Baptistî û hem ji bi Îlyasê hatibû nimûnekirin. Ew herdu şahidên ceribandina yekem destnîşan dikin ku Daniel beşa yekem peyama Îlyas e. Heke beşa yekem were redkirin, ji beşên duyem û sêyem de tu sûd nikare hebe.

Yesu na malaika wa pili walimfuata Yohana Mbatizaji na malaika wa kwanza katika historia zao husika. Baada ya Yesu kulikuja hukumu ya msalaba, na malaika wa tatu aliwasili wakati hukumu ya uchunguzi ilipoanza. Kukatishwa tamaa kwa wanafunzi pale msalabani ni kielelezo cha kukatishwa tamaa kuuu cha Oktoba 22, 1844. Sura ya kwanza ya Danieli ni Eliya, kama anavyowakilishwa na Yohana Mbatizaji na William Miller, lakini haiwezi kutenganishwa na sura za pili na tatu. Kwa pamoja, sura hizo ni injili ya milele, ambayo daima ni ujumbe wa kinabii wa hatua tatu wa kujaribu unaozalisha na kisha kuwatenganisha aina mbili za waabuduo. Kwa hiyo, kama sura hizo tatu zingetenganishwa, ingekuwa injili nyingine.

Ffe naye ife, oba malayika ava mu ggulu, bw'abuulira gye muli enjiri endala eyawukana ku eyo gye twababuulira, akolimirwe. Nga bwe twasooka okwogera, bwe ntyo bwe njogera nate kaakano nti, Omuntu yenna bw'abuulira gye muli enjiri endala eyawukana ku eyo gye mwakkiriza, akolimirwe. Abaggalatiya 1:8, 9.

Danyeli esuula emu etegeka ekkubo eri Omubaka w'endagaano okujja amangu mu yeekaalu ye, era era ekiikirira eddoboozi eryogerera waggulu mu ddungu. Eddungu likiikirirwa ng'ekiseera eky'okusaasaana, awali awatukuvu n'eggye nga bityatiribwako n'ebigere. Mu Danyeli esuula emu, Danyeli ali mu ddungu, ng'asaasaanidde era ng'afugiddwa mu buddu. Obubaka bw'esuula emu butegeka ekkubo eri obubaka bw'esuula ey'okubiri, Kristo mw'alongooseza era n'ayingira mu ndagaano n'abaana ba Leevi. Abaana ba Leevi bategeerekebwa ng'akabonero k'abantu ba Katonda abalonde, kubanga baayimirira mu bwesigwa ne Musa mu buzibu bw'ekifaananyi kya Alooni ekya zaabu, era esuula ey'okusatu eya Danyeli na yo ye buzibu bw'ekifaananyi ekya zaabu.

Şedrak, Meşak û Abednego wekî ew Lewî ne ku beriya ceribandina “wêneyê heywanê” ya buta zêrîn hatine paqijkirin. Di wê merasîmê de Nebûkadnezar orkestrayê amade dike, fahîşeya Sûrê stranên xwe dibêje, û Israela ruhanî ya murted li ber buta zêrîn çox dide û paşê li ser muzîkê tazî dibe û reqîs dike.

Chapta tatu za kwanza zinawakilisha kweli nyingi za ajabu, na mojawapo ya kweli hizo ni kwamba jumbe zile tatu ni mchakato wa majaribu wa hatua tatu, unaojumuisha jaribu la chakula, likifuatiwa na jaribu la kuona, nalo likifuatiwa na jaribu la litmusi. Bila shaka, zipo njia nyingine za kuyataja majaribu hayo matatu, lakini majina hayo yanaweza kuonekana kwa urahisi katika chapta ya kwanza, na yanaweza kuonekana tena katika chapta ya kwanza hadi ya tatu. Ni lazima chapta hizo tatu zitambuliwe pamoja kama ishara moja.

Eje ziku tata ne, ke sukum daja me, wale ke sane puguri puri ne, soja ne paali la kapata ne wologoni me ne le, ba yeleta ne ka ba yerela soja-dadaari tori a teri teri la poro poro.

Nebukadnezaa da yeli ka o sunni da kaja yela, ka Wina'am, nabi Daniel yela, n da paam o soja la, ka n lebgi o soja la paam yor yelle-soja zugu ne, ka yor-kanga n da puge ka be nene taja ka a yeleta si'em ne. La, kapata atanzi la pugun, Nebukadnezaa da kadi kapata ayi la tori ayi la, bala o da yeli ka o na zi'e o misugo ne nidiba nore yelle la Wina'am paja la yor yelle-za'asgo wondim la zuug, ka wondim-kanga n da maki soja-kugri la Wina'am yelle-magri la.

Lesá. Bífukilo bitanshi bitatu bya Daniele bífwainwa kumvwikwa mu mwingilo wa bamalaika batatu ba Kusokolola ikumi na bina. Nangwa byonkabyo bífukilo bitatu ibyo byoroka, pakuuba byena bitalapo bulongo ne kuya kufika pakuba bisamikiwa bulongo ng'anyi milanguluko ya bana ba Buklisto, mu bulelubele byena byimena, pamo, bífukilo bitatu bya kulumbuluka kukatampe mu Mambo a Lesá.

Tukwendelea na sura ya tatu ya Danieli katika makala inayofuata.

“Bibilia ukat ch'axwañanaka, jaqinakan reyipa paganonkir Nabucodonosor chachajj kunjämtejj sarnaqäna uka saräwipan uñjaskäna ukajja, jichha urunakanjja uñacht'ayaskakiwa, ukatsti ukhamarakiw sarantaskakini. Sarnaqäwiw mayampi phoqasini. Aka pachanjja yant'äwejj sábado uru imañ toqetäniwa. Alajjpachankir taqe ajayunakan utjäwipajja uñjapxiwa jaqinakajj Jehová Diosan leyip takintasipki ukaru, Diosan amtäwiparu, jupampi mandamientonakap phoqher markapampejj chikachasiñ chimpupäkäna ukarusa, jan kunatakisa, jisk'achañataki ukham luratäñaparu; ukampis maynir sábadojj jach'anchatäniwa, kunjämti Dura pampan jach'a qorita lurat imagenajj jach'anchatäkäna ukhama. Cristiano sasin sapkas uka jaqinakajj aka oraqueruw jawsapjjani, jupanak pachpan lurapki uka k'ari sábado phoqañapataki. Khitinakati jani phoqañ munapkani ukanakajja t'aqhesiyañ leyinakampi apnaqasipjjaniwa. Akaw ñanqha lurañan imantat misterio, Supayan yanapirinakapan amuyt'ata, ukat jucha jaqen phoqayata.” The Youth's Instructor, July 12, 1904.